

Leuke waarneming: kleine dwergleemwesp

Annemiek van Dijk

Eind mei 2020 fotografeerde ik op een nestblok in onze tuin in ZO-Brabant een wespje (5 à 6 mm) met een opvallend wit kopschild. Lang verhaal kort: het bleek een mannetje van de kleine dwergleemwesp *Microdynerus timidus* te zijn (Fig. 1). Een nieuwe soort voor Nederland. In aanvulling op het artikel dat ik hierover schreef in Entomologische Berichten (Van Dijk 2020), bijgaand wat beknopte info voor leden die dit blad niet lezen.

Wat zijn dwergleemwespen?

Dwergleemwespen (of microleemwespen) zijn verwant aan metselwespen zoals de deukmetselwespen van het genus *Symmorphus*. Deze plooi vleugelwespjes lijken in het veld nog het meest op andere weinig waargenomen soorten zoals de baardwesp *Pterocheilus phaleratus* en soorten stengel metselwespen van het genus *Stenodynerus*.

De kleine dwergleemwesp is de derde soort dwergleemwesp die in Nederland is ontdekt.

Hoe herken je dwergleemwespen?

Als je een 5-8 mm klein plooi vleugelwespje ziet met geelwitte tekening dan heb je een goede kans dat het een dwergleemwesp is. De mannetjes vallen extra op

door het geelwitte kopschild. Voor meer info en het onderscheid tussen de drie Nederlandse soorten verwijs ik graag door naar het artikel en het kader hieronder.

Belangrijkste veldkenmerken van de kleine dwergleemwesp

Vrouw: zijkant tergiet 1 (meestal) roodbruin.
Man: geheel zwarte antenneschacht en zwarte kaken.

Hoe leven dwergleemwespen?

Het leuke van (kleine) dwergleemwespen is dat je ze dus ook in of bij een insectenhotel kunt vinden. Op die manier heeft Paul Westrich in zijn tuin waardevolle informatie verzameld, zie zijn website Wildbienen.info (aanrader).

De wespen bouwen hun nesten in bestaande bovengrondse gangen: in kevergangen in weipalen maar ook in holle stengels met een doorsnede van 2-3 mm (Peeters et al. 2004). De broedcellen worden gescheiden door lemige wandjes en gevuld met snuitkeverlarven. Als je dwergleemwespen vindt, kijk dan ook uit naar hun meest waarschijnlijke parasiet, de goudwesp *Chrysis gracillima* (Smit & Megens 2008).

Figuur 1. Dit mannetje van de kleine dwergleemwesp trof ik eind mei aan op een nestblok in onze tuin (ZO-Brabant). Foto Annemiek van Dijk.

Literatuur

- Dijk, J.M.A. van, 2020. De kleine dwergleemwesp *Microdynerus timidus* nieuw in Nederland. - Entomologische Berichten 80 (5): 179-182.
- Peeters, T.M.J., C. Van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefebber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). Nederlandse Fauna 6. - Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, 507 p.
- Smit, J., & P. Megens, 2008. De wespen *Microdynerus exilis* en *Chrysis gracillima*, kleine zeldzaamheden, maar nog niet verdwenen (Hymenoptera: Vespidae, Chrysididae). - Nederlandse Faunistische Mededelingen 28: 63-68.